

Julia Taro illustratsioon

KÄSITÖOMEISTER: Jane Vabarna sõnusti õmbleb ja heegeldab ta kaugegtki mitte meistritiitlile nimel..

Käsitöömeister Jane Vabarna: Käsitööd innustab tegema praktiline vajadus

Igor Taro

Jane Vabarna on Seto Kuningriigis järjekorralt teine näputöö meister. Selgi aastal sai võistlusel otsustavaks pikaajaline kogemus ning erialased teadmised. Uuel näputöömeistril on suisa selle kohta ülikoolidiplom ette näidata.

Kui tihti seda meistrisaja teed?

Võimalusel teen iga päev midagi. Näiteks enamasti heegeldan. Ja siis õmblen ka. Heegeldan setu pitsi, ümarvööd, millega ära võitsin. Õmblen erinevaid asju. Enamasti pere tarvis. Praktilisest vajadusest lähtuvalt.

Kust õppisid seda tegema?

Õppisin Eesti Põllumajandusülikoolis. (praegune EMÜ). Eriala oli kodumajandus. Valdav oli käsitöö ja toiduvalmistamine. Muid kodus vajaminevaid aineid oli ka. Diplomi järgi olen käsitööõpetaja, mul on ka pedagoogiline haridus.

Kes on su suured eeskujud?

Kõige suurem eeskuju on ilmselt Ulve Kangro. Just erialaselt. Ema ilmselt ka, käsitöövaldkonnas samuti.

Millega tegeled, kui sa seda ei tee?

Hetkel käin tööl Värska kultuurikeskuses. Olen lapsega kodus, kasvatan lapsi. Käin noorte naiste leelokooris, Värska naiskooris käin ka laulmas. Pillimees olen väike, aga vahepeal mängin ajaviiteks karmoškati.

«Meistri» on persoonikülje uus rubriik, kus toimetus hakkab igas ajalehe- numbris tutvustama XV Seto Kuningriigi kuningameistreid.

Kes või mis on «setu maffia»?

Ilmselt ei selgita enam keegi välja, kes just ja millal kasutas esimesena väljendit «setu maffia». Küll on seda sõnapaari siin-seal päris palju kasutatud – ja nii, et hakka või uskumagi karvase tikandiga hames käe võimutsemist üle Eesti. Nojah... Või on see lihtsalt kadedus... Või mis tahes, kirjutab JÜRI PINO.

25. märts 2008, Kroonika Andres Hundist pealkirjaga «Setu maffia Hunt»:

Võiks küsida, kas Hunt (42) kuulub nn Setu maffiasse. Selle nimega kutsutakse hellitlevalt Tallink Grupi juhatuse esimehe Enn Pandi lähemaid ärisõpru. Hunt on pärit Põlvast, nii et geograafiliselt üpris Setumaa lähedalt. **Ka mehe karjäär on viimasel kümnendil kulgenud käsikäes Setu «grupeeringuga».**

SL Õhtuleht, 25. august 2005 pealkirjaga

«Setu maffia tembud»: «Et Ühispana juht Ain Hanschmidt sai Äripäeva andmeil pangast lahkumise järel üleöö 700 miljoni võrra rikkamaks, on kõnekas. Järelikult istus Hanschmidt aastaid kahel toolil, seda samal ajal varjates. Pangast lahkudes vormistati osalus laevafirmas (Tallink, mõistagi) juba pärisomaniku nimele. Et kingitused lähevad tulumaksu alla, on vähemalt riigieelarvel põhjust rõõmustamiseks. Samas – kuigi maksuameti eesotsas

pole enam samuti laevafirmasse siirdunud maksuameti eksjuhti Järvelille, on rahandusministriks tõusnud vahepeal sama seltskonna palgal olnud Sõerd. Kingitused eeldavad aga vastuteeneid. Organid peaksid uurima, millised need teened on olnud.»

Veebileht Haige Mõistuse Sündikaat, 15. oktoober 2007 pealkirjaga «Maffia nõuab altkäemaksude alandamist»

«Äsja avaldatud riigiametnike kolmanda kvartali altkäemaksudeklaratsioonidele viidates nõuab nn setu maffia altkäemaksude alandamist vähemalt 50% võrra.

«Madalamad altkäemaksud tähendavad meie klientidele väiksemat katusemaksset ning lõpptarbija jaoks märksa odavamad ebeseaduslike narkootikumide hinda tänava- tel ja salakaubaveo üleüldist soodsamat hinda,» teatas setu maffiat esindava suhtekorraldusbüroo asjapulk.

Eesti Ekspress, Kranaat, 4. märts 2003, pealkirjaga «Kui-

das läks valimiste päev?»

«Jüri Liga: Vaadake kas või, mis firmade sildid Tallinnas kerkivad. Kelle käes on tegelikult võim? Mida me sööme – Mulgi Meyer, Jõhwy Piim, Wõru Commerz, Adawere kamatööstus – me näeme, et setu kapital võimutseb igal pool!

No vaadake kas või neid, kes Toompeal istuvad. Puhapeki- sed setu näod. Üks hullem kui teine.

Vaadake, mis toimus presidendil vastuvõtul – setu maffia oli ju kõige paremad kohad saalis enda kätte haaranud! Ja mis muusika seal mängis? Õigus – puhas setu muusika. Ja kes õhutavad praegu seda sõda Lahemaa vastu? Õigus, jälle setud. Ja kes seisab selle teie ajalehe taga? Kõige ehtsam setu kapital. Setud istuvad ja irvitavad ausa põhja-eesti rahva üle!»

Selgub, et «setu maffia» pundi mehed on aja jooksul vahetanud omavahel kohti ning leidnud võimalusi rikastumiseks.

Võrumaa Teataja netikommentaar 15. aprill 2004:

«Setu maffia, nii ütles talunik Põlvast kui Ester Tuiksoo sai kohale. Seepeale ütles, et ta ei tea kas Tuiksoo on setu.»

Maaleht 1. aprill 2004 «Põlva kandi rahval on

hea meel, kui «setu maffia pääseb Tallinna». «Kas ta nüüd setu on, seda ma ei tea,» lisab Musting kiirelt ja rõhutab, et «tegijaid naisterahvaid» on valitsuses hädasti vaja.»

Netiajakiri mees.eu, 2007, pealkirjaga «Aivar Sõerd valiti aasta rahandusministriks»:

«Eesti majanduse lipulaev Tallink on läbi oma ajaloo tugevalt seotud ka praeguse rahandusministri- ga. Vaadates minevikku, selgub, et «setu maffia» pundi kuuluvad mehed on aastate jooksul vahetanud omavahel töökohti ning leidnud võimalusi rikastumiseks.

Tallinki juhatuse esimees Enn Pant, vastne nõukogu liige Kalev Järvelill ning rahandusminister Aivar Sõerd on kõik pärit Võrust, kus nad 1983. aastal lõpetasid koos keskkooli. Tänu sellele seigale on neid ristitud «setu maffiaks.»

Postimees! EXT- RA 22. märts 1997, intervjuu Kalev

Järvelillega:

«Kui oma sõprade Enn Pandi ja Meelis Asiga rahandusministeeriumis töötasite, räägiti, et seal on võim «setu maffia» käes. Mida see tähendas?»

«Setu maffia» on Tallinnas üsna väikesearvuline. Kõige

suurem on «Tallinna maffia». Sest Tallinnast pärit inimesi on kõige rohkem tööl ka rahandussüsteemis. Kuid on loomulik, et Setumaalt, Võrust ja Põlvast pärit inimesed üksteist tunnevad. Imelik kah, kui me ei tunneks üksteise puudusi ja plusse! Alati on hea koos töötada inimesega, keda tead ja tunnend.

Juhtus nõnda, et vahepeal töötas maksude alal üksjagu sealtkandist pärit inimesi. Meelis Asi ja Enn Pant töötavad praegu Hansatees. Ent setu päritolu olen mina, Enn Pant ja Meelis Asi on võrukad.»

Ärielu, 23. mai 2005, lisalugu Toomas Vilosuse portree juurde Eesti Panga juhiks saanud Andres Lipstokist:

«Rahandusministri koha kohta ütlesin nii, et kui Haapsalu mees sinna jõudis, oli setu maffia Enn Pandiga eesotsas juba kohal.»

Kroonika 19. august 2008, intervjuu Arvo Kukumägiga.

«Su vanemate lugu – kuidas nemad tutvusid? Suht juhulikult, rongis. Pärast sõda toimus ju tohtu väljaränne: kogu Eesti on praegu setusid täis, Tallinki eesotsasiki puha setu maffia. Siis aga rändasid paljud sulasteks Järvamaale ja mujale, kus viljakamat maad. Kosisid mõne rikka peretütret, said jalad alla.»

No näete ise... ■